

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยในประเทศ

005357

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ที่พบสิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับการสอน
วรรณคดีไทย ดังกล่าวโดยสรุปต่อไปนี้

ฐะปะนีย์ นาคกรทรพ. ได้กล่าวถึงการสอนว่า เริ่มแรกผู้สอนต้องศึกษา
หลักสูตร แผนการเรียน คู่มือครูและประมวลการสอนอย่างละเอียด แล้ววางแผนการสอนทั้ง
ระยะยาวและระยะสั้น ผู้สอนควรทำให้เกิดศรัทธาและสนุกในการสอน ควรสนใจนักเรียน
เป็นรายบุคคล ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน และควรทราบพื้นฐานความรู้ของนักเรียนด้วย

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ได้กล่าวโดยย่อว่า ระเบียบวิธีสอนทุกวิชาของอาศัย
(ก) ธรรมชาติของวิชานั้น (ข) ธรรมชาติของการเรียนรู้ และ (ค) แรงจูงใจที่จะเรียน
วิชานั้น การสอนที่ดีคือ การแนะทางเรียนที่ดี คือ ให้ผู้เรียนรู้จักหาวิธีเรียนให้ตนเอง ที่จะทำ
ให้เกิดความรู้ ความชำนาญไ้มากที่สุด โดยประหยัดเวลา แรงและทรัพยากรที่สุดที่อาจทำได้

ฐะปะนีย์ นาคกรทรพ. "สอนภาษาไทยให้สนุก," จุดสารภาษาไทยเล่ม ๕
(พระนคร : โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ, ๒๕๑๓), หน้า ๒๑ - ๒๖.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, "การสอนภาษาไทยกับค่านิยมในปัจจุบัน," วิทยาสาร
ปีที่ ๒๕, ฉบับที่ ๓๘, ๒๐ (ธันวาคม, ๒๕๑๓), หน้า ๒๑.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, "การสอนภาษาไทยกับค่านิยมในปัจจุบัน," วิทยาสาร
ปีที่ ๒๕, ฉบับที่ ๓๖, ๑ (ธันวาคม, ๒๕๑๓), หน้า ๑๔.

วรรณคดี คือ หนังสือที่แต่งด้วยภาษาอันสุนทร มีหลักหลายหลักในการตัดสินว่า หนังสือใด
 ชนิดใดคือวรรณคดี ชนิดใดไม่รับนับถือว่าเป็นวรรณคดี แต่ที่หนักความเห็นส่วนตัวไม่พบ และก
 หนักการอ่านไม่พบ เพราะถ้าผู้อ่านจะวินิจฉัย ผู้อ่านต้องมีประสบการณ์มาก วรรณคดีเป็นศิลปะ
 ผู้อ่านต้องเข้าใจ หลักศิลปะ และเข้าใจความเป็นศิลปะเป็น วรรณคดีเป็นศิลปะที่อาศัยภาษาเป็น
 วัสดุอย่างหนึ่ง ผู้อ่านต้องรูภาษากว้าง รู้ชีวิตกว้าง จึงจะเข้าใจวรรณคดี ในการสอน
 วรรณคดีที่เป็นมรดกนั้นควรทำดังนี้

๑. นักเรียนของทุกประเทศควรรับทราบประวัติวรรณคดีของตน เพื่อให้รู้ว่า วรรณคดี
 ของชาติมีลักษณะอย่างไร มีงานชิ้นเอกที่บรรพบุรุษยกย่องคืออะไรบาง ยกย่องเพราะเหตุใด
 คนรุ่นหลังควรภูมิใจ เช่นเดียวกับบรรพบุรุษหรือไม่ เพราะเหตุใด บางเรื่องคนรุ่นใหม่ก็จะ
 เห็นถึงความหย่อนคุณภาพในบางอย่างตามที่ทัศนะของคนรุ่นใหม่ เพราะเป็นธรรมดาที่ชาติจะเจริญ
 ก้าวหน้า คนรุ่นหลังย่อมมีความรู้ความคิดมากกว่าคนรุ่นก่อน แต่ขณะเดียวกันต้องยอมรับความจริง
 ว่า ถ้าคนรุ่นก่อนไม่เริ่มอะไรไว้ คนรุ่นหลังก็ต้องเริ่มซึ่งก็ทำให้พัฒนาการของชาติช้าไป คนรุ่น
 ก่อนทำไว้แล้ว คนรุ่นใหม่ก็ควรทำให้ดีกว่าเก่า

๒. นักเรียนของไทยเรียนวรรณคดี เช่นเดียวกับนักเรียนกฎหมายต้องเรียนตัวกฎหมาย
 วรรณคดีที่คัดลอกมาให้ก็เรียนเรียนนั้นก็ควรมีหลายประเภทหลายแบบ บางเรื่องยาวมากก็ต้อง
 ตัดตอนมาให้เรียน เช่น รามเกียรติ์ แต่นักเรียนควรได้เห็นตัววรรณกรรมทั้งเรื่องงานประพันธ์
 ที่สั้นพอให้นักเรียนอ่านได้ ก็ควรให้ได้อ่านทั้งเล่ม เพราะศิลปกรรมนั้น ศิลปินสร้างขึ้นทั้งชิ้น ถ้า
 จะดูแต่เพียงครึ่งชิ้นแล้วจะดีหรือชมก็ไม่ยุติธรรมแก่ศิลปิน การเข้าถึงศิลปะต้องมีขั้นลำดับ ศิลปะ
 กรรมบางชิ้นอาศัยความชำนาญ จึงดูออกว่า งานอย่างไรมีที่ค้อย่างไร การเข้าถึงวรรณคดี ต้อง
 พยายามให้ยูเรียนเกิดความคิดเชิงวิจารณ์ ครูควรให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นของตนให้มาก

บุญเหลือ เทพยสุพรรณ, "พันธกิจของแผนกวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัย,"
รายงานสัมมนาเรื่องการสอนวิชาภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์
 ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๓), หน้า ๔๖.

ที่สุดที่จะทำได้ แล้วครูก็ควรบอกความคิดของครูให้นักเรียนทราบ สำหรับเป็นแนวทางให้นักเรียน
คิดต่อไป

๓. ต้องมีวัสดุสำหรับฝึกการเขียนวรรณคดี แบบฝึกที่ดีที่สุดสำหรับการสอนวรรณคดี
วิเศษ หรือการเข้าใจวรรณคดีคือ วรรณกรรมที่ไซ่เปรียบเทียบกับงานวรรณศิลป์ที่ครูต้องการ
ให้นักเรียนเข้าใจ เช่น ถ้าจะให้เข้าใจวรรณคดีร้อยกรอง ยกยอเยี่ยงก็ควรให้ได้อารยร้อยกรอง
ที่ไม่ค่อยค้ำข้าง เพื่อให้นักเรียนหาที่คิดเองได้ง่าย ๆ และวรรณคดีร้อยแก้วก็เช่นกัน

เกหลง พานิช กล่าวถึงการทำให้นักเรียนเข้าใจวรรณคดีว่า นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาต้องการวิพากษ์วิจารณ์ ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนพูดให้มาก ครูต้องระวังมิให้
เด็กเกิดความเกลียดวรรณคดี การกระทำอันจะก่อให้เกิดนักเรียนเกลียดวรรณคดี ได้แก่

๑. สอนเหมือนสอนนิรุกติศาสตร์ หรือเกรงเรื่องศัพท์
๒. สอนเหมือนสอนศีลธรรม
๓. สอนเหมือนสอนคัมภีร์
๔. สอนเหมือนสอนอ่านเอาเรื่อง
๕. สอนเหมือนสอนตำนาน
๖. สอนเหมือนสอนกวีตนา
๗. ให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือบทประพันธ์ที่ไม่เหมาะแก่วัย

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, "การสอนภาษาไทยกับค่านิยมในปัจจุบัน," วิทยาสาร
ปีที่ ๒๒, ฉบับที่ ๒, ๑๐ (มกราคม, ๒๕๑๔), หน้า ๓๖ - ๓๗.

เกหลง พานิช, "วรรณคดี," บันทึกคำบรรยายวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นและตอนปลาย (พระนคร : โรงพิมพ์สหกรณ์ขายส่งแห่งประเทศไทย, ๒๕๐๘),
หน้า ๓๓ - ๓๔.

๘. การสอนวรรณคดี ไม่น่าให้นักเรียนสนใจในคุณลักษณะของวรรณคดี แต่ไปเน้นในทางมีชื่อวรรณคดี

๙. ให้นักเรียนทำในสิ่งที่นักเรียนยังไม่พร้อมจะทำ

๑๐. ไม่ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนเพียงพอ

ถ้านักเรียนยังไม่เข้าใจวรรณคดี ครูก็ควรทำให้นักเรียนเข้าใจวรรณคดี

โดย

วิธีปฏิบัติ

๑. สอนให้เหมาะสมแก่วัย เช่น เด็กเล็กยังไม่อยากวิจารณ์ เด็กวัยรุ่นต้องการ

๒. ให้นักเรียนตีความตามวัยและความรู้สึกของคน โดยไม่บังคับให้เชื่อ พยายามส่งเสริมให้มีจินตนาการ รับฟังความคิดของผู้นับและพยายามให้นักเรียนตีความเห็นที่ถูกต้องได้มี
ทางเกี่ยว

๓. ให้นักเรียนรู้จักเทียบเคียงเรื่องราวในวรรณคดีกับชีวิตในปัจจุบัน เช่น ให้พิจารณาการกระทำของบุคคลในเรื่อง ในด้านดีและร้าย เป็นต้น

๔. ให้นักเรียนเข้าใจสัญลักษณ์ของวรรณคดี เช่น เจ้าเงาะ หมายถึง คนที่สร้างหนากากกำลังความดีไว้ หรือมีความดีอยู่ภายใน

๕. ให้นักเรียนลองสันนิษฐานเรื่องที่สืบเนื่องกันกับวรรณคดี เช่น เรื่อง ยักษ์ เป็นต้น

ศึกษา พิธีภูวบาล ไทกล่าวถึง วิธีสอนวรรณคดี ว่าการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะของวรรณคดี กังสรูปไถ่คือ

๑. การสอนวรรณคดีประจำชาติ (National literature) ของสอนใหญ่

ศึกษา พิธีภูวบาล, "วิธีสอนวรรณคดีไทย," (คำบรรยายวิชาการสอนวรรณคดีไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๐๕).

ความเป็นมาของชาติ เช่น การสอนวรรณกรรมสุโขทัย ครูต้องชี้ให้เห็นประวัติความเป็นมาของชนชาติไทย ครึ่งคิดต่อกับเขมร เช่น เมื่อผมขอความจากวรรณกรรมสุโขทัยว่า "ใครจะมีกลิ่นไอ" (ข้อความในศิลาจารึก หลักที่ ๑) หมายความว่า คนไทยสมัยนั้นสามารถร้องเพลงได้ คนสมัยปัจจุบันจะเห็นว่าเป็นเรื่องไม่แปลก แต่ถ้าศึกษาประวัติศาสตร์จะทราบว่าสมัยก่อนนั้น คนที่เป็นทาสเขาจะไม่มีสิทธิ์ใครร้องรำทำเพลงเลย การรู้ประวัติศาสตร์ จึงทำให้เขาใจวรรณกรรมได้ขึ้น นอกจากนี้ควรสอนโดยเปรียบเทียบให้เห็นลักษณะวรรณกรรมแต่ละสมัย เช่น สมัยอยุธยาตอนต้นนั้น ไทยมีวรรณกรรมพวกโองการเสนาอำมาตย์ กุณมเหศวรบาล ทั้งนี้เพราะพระมหากษัตริย์ทรงต้องการความมั่นคงและความจงรักภักดี ครั้นถึงสมัยอยุธยาตอนกลางเป็นยุคที่บานเบิกมีความสุขสงบ ประชาชนมีเวลาว่างคิดหาวิธีแต่งคำประพันธ์แปลก ๆ ใด ดังนั้นยุคนี้ จึงมีการแต่งกลบทมากมาย ในสมัยอยุธยาตอนปลาย มีวรรณกรรมประเภทอุโฆษ จดหมายเทศน์ต่าง ๆ ทั้งนี้ เพราะเป็นสมัยที่เหตุการณ์บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไป เพราะมีการติดต่อกับต่างประเทศ และคนไทยได้รับสิ่งที่แปลกใหม่มากมาย จึงเป็นแรงกระตุ้นให้คนสมัยนั้นอยากได้ทกรุ่นหลังทราบ จึงได้เขียนอุโฆษและจดหมายเทศน์ไว้ ต่อมาสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ซึ่งมีแต่กึ่งสงคราม พระมหากษัตริย์จึงโปรดให้มีการแปลเรื่องสามก๊ก เพื่อคนไทยจะได้รู้ถึงกลศึกต่าง ๆ เป็นต้น

๒. การสอนวรรณคดีประเภทสะท้อนอารมณ์ (Emotional literature)

ครูต้องสามารถหยิบยกสายใยแห่งความเศร้า (Tragic flaw) ให้ได้เพื่อที่จะสอนหรือแนะให้นักเรียนเข้าใจถึงจุดสำคัญของวรรณคดี ซึ่งเป็นจุดให้การดำเนินเรื่องยืดยาวออกไป เช่น เรื่องพระลอ มีสายใยแห่งความเศร้าอยู่ที่เรื่องของรักต้องห้าม เรื่องสังข์ทอง มีสายใยแห่งความเศร้าอยู่ที่ความหึงหวง ริษยาของเมียมอญที่มีต่อเมียหลวง

๓. การสอนวรรณคดีฐานะที่เป็นศาสตร์ วรรณคดีนอกจากให้ความสะท้อนใจและความงดงามแล้ว ยังให้ความรู้อีกด้วย วรรณคดีเป็นผลงานของมนุษย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม วรรณคดีจึงเป็นที่เก็บรวมองค์ประกอบต่าง ๆ ของสังคมไว้ความสภาพของสังคมนั้น การสอนครูจึงควรแนะให้นักเรียนเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแทรกไว้ด้วย ซึ่งเป็นการสอดแทรกเพื่อเพิ่มความสนใจของเรื่อง และยังทำให้ผู้ศึกษาวรรณคดีได้ความรู้ ความเข้าใจ และเห็น

โลกกว้างขึ้นด้วย เช่น เรื่องเกี่ยวกับไสยศาสตร์ในเรื่อง พระลอ ยุทธศาสตร์ ใน เรื่อง สามก๊ก หรือ การจัดทัพในเรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การสอนศาสตร์ในวรรณคดี มิได้หมายความว่า เป็นการสอนวรรณคดีอย่างสอนตำรา ความรู้อื่น ๆ

สุวรรณภา เกรียงไกรเพชร กล่าวถึง การสอนวรรณคดีไทย ระดับ มัธยมศึกษา สรุปได้ดังนี้

ในการสอนวรรณคดีไทย โรงเรียนควรเลือกครูผู้สอนให้เหมาะสม ครูจะต้องพยายามศึกษาค้นคว้า เนื้อหาที่จะสอนอย่างละเอียดทุกแง่มุม ในการสอนจะต้องเป็นทั้งผู้แนะให้นักเรียนเห็นความงามของวรรณคดี และเป็นทั้งผู้วิพากษ์ คือ ประเมินคุณค่าของวรรณคดีนั้น ๆ ให้นักเรียนเห็นว่า มีลักษณะเด่น มีความงาม และมีค่าอย่างไร ครูต้องสร้างความรู้สึกที่ดีในการ เรียนวรรณคดีให้แก่เด็กโดยมุ่งหลักที่ว่า วรรณคดีเป็นสิ่งที่สอนให้คนรู้สึกถึงความงาม ความประณีตบรรจงในชีวิต วรรณคดีแสดงความเป็นไปแห่งชีวิตในจินตนาการของผู้แต่ง โดยที่ชีวิตในวรรณคดีนั้นอาจไม่มีปรากฏอยู่ในชีวิต แต่ก็เทียบเคียงได้กับชีวิตจริง เพราะความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นวรรณคดีนั้น ประกอบขึ้นด้วยความมีเหตุผล ไม่ใช่เป็นไปโดยความบังเอิญ เมื่อวรรณคดีเป็นเรื่องที่มีเหตุผลมีพื้นฐานของความเป็นจริง การสอนก็ควรจะใช้หลักเกณฑ์ที่เป็นเหตุผล/เป็นความจริงที่เด็กมองเห็นได้ เปรียบเทียบได้ วิธีที่ครูอาจช่วยให้เด็กสนใจวรรณคดีมากขึ้นก็คือ ให้เด็กมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา จะทำให้เด็กรู้สึกว่ามีส่วนมีสิทธิในการ เรียน มีความคิดเห็นที่ครูยอมรับฟัง นอกจากนี้ครูควรสอนให้เด็กใ้ครูจัดการวิจารณ์วรรณคดี ซึ่งนับว่าสำคัญมากสำหรับนักเรียนใน

“สุวรรณภา เกรียงไกรเพชร, "การสอนวรรณคดีไทยระดับมัธยมศึกษา,"

กรองภาษาและวรรณกรรม (พระนคร : ศรีเมืองการพิมพ์, ๒๕๑๖), หน้า

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เกหลง พานิช^๕ กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นเหมือนกระจกส่องให้เห็นลักษณะของสังคม ความคิด ความเชื่อ และอื่น ๆ ของคนในสังคมนั้น ๆ ดังนั้นครูผู้สอนวรรณคดีไทย จึงควรให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับคติชาวบ้านที่พบในแบบเรียนวรรณคดีไทยด้วย ดังตัวอย่างคติชาวบ้านต่อไปนี้

ลิลิตตะเลงพ่าย เช่น กล่าวถึง ประเพณีการยกทัพมีความเชื่อในพิธีศักดิ์ไม้มาม รอคอคซอนทวาร คุกกษัณยาม นือโซกลาง สังเกตนิมิตร้าย

นิราศภูเขาทอง เช่น กล่าวถึงประเพณีทอกรฐิน ความเชื่อเรื่องคนประพาศิพิตทางซุสาว เมื่อตายไปจะต้องเป็นตนจิว ความเลื่อมใสในพระบรมสารีริกธาตุ

จดหมายจางวางหว่า เช่น กล่าวถึง ภาษิตต่าง ๆ ภัทศพรหม ความเชื่อทางศาสนา ความเชื่อในเครื่องรางของขลัง น้ำประเจียก เป็นต้น

รัชฎา วงศ์วานิช^๖ ได้กล่าวถึง การสอนวรรณคดีโดยใช้ประสาทสัมผัสหลายด้านว่า ปัจจุบันมีผู้ทดลองใช้วิธีสอนวรรณคดีนี้ตามสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ในอเมริกาเห็นอย่างแพร่หลาย วิธีสอนนี้ถือว่า ครูเป็นผู้รับผิดชอบในการจูงใจให้นักเรียนรักการอ่าน ผู้เรียนนี้ให้พัฒนาความคิดอย่างเต็มที่ และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดี และ นวนิยายต่าง ๆ มาวิเคราะห์สภาพสังคม และ ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในทางปฏิบัติ ผู้สอนมี

^๕เกหลง พานิช "คติชาวบ้าน - แง่หนึ่งซึ่งควรสนใจในวรรณคดีไทย." จดสารภาษาไทยเล่ม ๖ (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๔), หน้า ๔๙-๕๔.

^๖รัชฎา วงศ์วานิช. "การสอนวรรณคดีโดยใช้ประสาทสัมผัสหลายด้าน." วิทยาสาร ปีที่ ๒๕, ฉบับที่ ๔, ๒๒(มกราคม, ๒๕๑๗), หน้า ๓๘-๔๐.

อิสระที่จะศึกษารังสรรค์การต่าง ๆ ใหญ่เรียนได้ใจประสาสมัครหลายท่าน โดยคำนึงถึง
ความสนใจ ความถนัด ความสามารถและภูมิหลังของนักเรียนแต่ละคน ชั้นการสอนนี้

ขั้นที่หนึ่ง ก่อนเปิดภาคเรียน ผู้สอนจะเลือกหนังสือหรือเรื่องที่น่าสนใจ
เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ใ้ภาษาดี และสนุก คอกจากนั้น จะทำบัตรรายชื่อประมาณ ๑๐-๒๐
เรื่องและจัดหนังสือดังกล่าวเข้าห้องสมุด แต่ละเรื่องอย่างน้อยควรมี ๔ - ๕ ฉบับ เมื่อเปิด
เรียน ๒ - ๓ ชั่วโมงแรก ครูจะพยายามจูงใจและชี้แจงให้นักเรียนสนใจไปอ่าน โดยครูเล่า
เรื่องย่อบาง หรือ อธิบายตอนที่ประทับใจให้นักเรียนฟัง

ขั้นที่สอง เมื่อนักเรียนได้อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้ว ครูให้เด็กที่สนใจหนังสือเล่มเดียวกัน
มารวมกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๓ - ๔ คน เพื่อประชุมกลุ่มย่อย ถกเถียงอภิปราย แกนเรื่อง
กติกรรม ลักษณะตัวละคร วิเคราะห์การใช้ภาษา และอื่น ๆ โดยมีครูคอยช่วยเหลือ สรุป
หรือให้คำแนะนำ แต่สิ่งที่เน้นมากในขั้นนี้คือ นักเรียนที่อ่านเรื่องเดียวกันไม่จำเป็นต้องมีความ
เห็นอย่างเดียวกัน ทุกคนสามารถตีความตามความเข้าใจของตน พร้อมทั้งยกเหตุผลสนับสนุน
ความนึกคิดของตน ซึ่งนักเรียนจำเป็นต้องอ่านเรื่องหลายเรื่องอย่างลึกซึ้ง

ขั้นที่สาม ในแต่ละกลุ่มควรมีที่จะเสนอผลของการอ่าน หรือผลการตีความเรื่องนั้น ๆ
ต่อเพื่อนร่วมชั้น โดยใช้รูปทรงและวิธีการต่างๆ เช่น ภาพ สไลด์ ภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป
เครื่องบันทึกเสียง เครื่องเล่นจานเสียง หุ่นกระบอก ละครใบ ละครวิทยุ เป็นต้น

ขั้นสุดท้าย วัตถุประสงค์ว่า การถ่ายทอดผลการอ่านสู่เพื่อนร่วมชั้นนั้น โดยผลจากความ
มุ่งหมายแค่นั้น โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนทั้งชั้นได้วิเคราะห์ วิวิจารณ์และอภิปรายอย่างกว้างขวาง
และเป็นกันเอง

คอกจากนั้นเพื่อให้นักเรียนนำความรู้จากเรื่องที่อ่านมาฝึกวิเคราะห์สภาพสังคมและมา
ปรับใช้ในชีวิตของตน ครูอาจฝึกโดยป้อนคำถามชนิดที่ต้องตอบด้วยการคิดหาเหตุผลและให้นักเรียน
อภิปรายกับครูหรือเขียนเรียงความส่ง

กวีร แสงธนู^{๑๑} ได้วิจัยเรื่อง "การสำรวจการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมปลายในโรงเรียนมัธยม" โดยสำรวจการสอนของโรงเรียนสตรีวิทยา โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนเทพศิรินทร์ และโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สรุปผลวิจัยได้ดังนี้

ครูยังนิยมการสอนแบบบรรยาย ซากความรู้ในคาบวิธีสอนและหลักจิตวิทยา ไม่ค่อยใช้อุปกรณ์และกิจกรรม วิธีสอนของครูไม่ทำให้เด็กสนใจและเกิดศรัทธา การสอนไม่สัมพันธ์กับชีวิต ส่วนค่านักเรียนนั้น มีพื้นความรู้ต่างกัน ไม่ทราบประโยชน์และคุณค่าของวิชาภาษาไทย การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนนั้น นักเรียนส่วนมากมุ่งความสนใจไปที่เนื้อเรื่อง วรรณคดีบางเรื่องนักเรียนขาดความสนใจและเบื่อหน่าย เช่น เบ็ดที่จะจกจกตัวละคร แต่ชอบอภิปรายปัญหาบางข้อในวรรณคดี

ลัดดา อิ่มประภา^{๑๒} ได้วิจัยเรื่อง "ทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อวิชาภาษาไทย" โดยส่งแบบสอบถามจำนวน ๕๐๐ ฉบับไปยังนักเรียนชายหญิงปีที่ ๑ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาพระนคร โรงเรียนมัธยมศึกษาธนบุรี และโรงเรียนมัธยมศึกษาทุ่งครวจิต สรุปผลได้ว่า

- ๑. เมื่อเรียนในชั้นมัธยม นักเรียนชอบเรียนวิชาวรรณคดีไทยที่สุด เพราะให้ความรู้ส่วนวิชาที่ไม่ชอบเรียนคือ วิทยาศาสตร์ไทย เนื่องจากเรียนยาก ต่อมาเมื่อนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา นักเรียนชอบเรียนวิทยาศาสตร์ไทยมากขึ้น
- ๒. นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าหลักสูตรเหมาะสมกับนักเรียนแล้ว ส่วนงานการวัดผลนักเรียนชอบการวัดผลแบบปรนัยชนิดให้เขียนเครื่องหมายถูก หรือ ผิด มากที่สุด และต้องการให้มีการวัดผลทุกครั้งเมื่อจบบทเรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{๑๑} กวีร แสงธนู, เรื่องเดิม.

^{๑๒} ลัดดา อิ่มประภา, "ทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อวิชาภาษาไทย"

(วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๔๘๔).

๓. นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า วิชาภาษาไทยมีประโยชน์และสัมพันธ์กับวิชาชีพแขนง
 ใดชานุกการมากที่สุด

๔. นักเรียนชอบครูที่มีความสามารถในการถ่ายทอดวิชามากที่สุด และชมการ
 ปกครองชั้นเรียนแบบประชาธิปไตย

คำร้อง กล่าวพากร^{๑๓} ได้วิจัยเรื่อง "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครู
 ป.กศ. ตน ที่มีต่อวิชาภาษาไทย" โดยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนฝึกหัดครูและวิทยาลัยครู
 ในส่วนกลาง ๔ แห่ง สรุปผลว่า

ทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครู เมื่อเรียนอยู่ในสถาบันมัธยมศึกษาในปัจจุบันมีความเห็น
 เหมือนเดิม คือ ส่วนใหญ่ชอบเรียนภาษาไทย วิชาที่ชอบคือ วรรณคดีไทย และวิชาที่ไม่ชอบ
 คือ หลักภาษา เกี่ยวกับครูผู้สอน นักเรียนจำนวนสูงถึงร้อยละ ๗๖.๕๖ ไม่ชอบครูที่มีวิธีสอน
 ที่น่าเบื่อหน่าย คือ การสอนแบบบรรยาย นักเรียนชอบครูที่สอนสนุก มีการใช้อุปกรณ์และ
 กิจกรรม อันทำให้นักเรียนสนุกสนาน น่าสนใจ และทำให้เรียนภาษาไทยได้ดีขึ้น กานเวลาเรียน
 นักเรียนส่วนมากต้องการเรียนภาษาไทยเวลาเช้า นักเรียนต้องการให้ครูสอนภาษาไทย เพราะ
 ช่วยให้เรียนดีขึ้น แต่ควรสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสมาชิกด้วยกันในทวงขวาง
 ชั้น เพราะเท่าที่เป็นอยู่นั้นน้อยมาก กานการวัดผลนักเรียนส่วนใหญ่ ชอบขอทดสอบแบบอัตนัย
 และปรนัยปนกัน แต่ต้องมีจำนวนปรนัยมากกว่า

นักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ.ตน มีความคิดเห็นต่อภาษาไทยว่า ภาษาไทยเป็นภาษา
 ประจำชาติ ควรเชิดชู มีนักเรียนเพียงจำนวนน้อยที่เห็นว่า ภาษาไทยเป็นภาษาของเราเอง
 ไม่จำเป็นต้องศึกษามากนัก

^{๑๓} คำร้อง กล่าวพากร, เรื่องเดิม.

อรสา เจนพันธ์^{๑๔} ได้วิจัยเรื่อง "การสำรวจวิธีสอนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ ในจังหวัดพระนคร" โดยการส่งแบบสอบถามไปยังครูสอนวรรณคดีไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ๑๕๐ คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ๔๕๐ คน จากโรงเรียนรัฐบาลชายและหญิง ๑๐ โรงเรียน และโรงเรียนสาธิต ๒ โรงเรียน สรุปผลดังนี้

ครูส่วนมากคือ รอยละ ๘๑.๕๕ ชอบสอนวรรณคดีไทยเป็นอันดั้มหนึ่ง อันดั้มสองคือ หลักภาษาไทย อันดั้มสุดท้าย คือการไวยาธนา ครูชอบสอนวรรณคดีไทย เพราะรักและสนใจวรรณคดี ขณะสอนรู้สึกสนุกและเพลิดเพลินจากเนื้อหา มีครูเพียงส่วนน้อยที่ไม่ชอบสอนวรรณคดีไทย เพราะในหนังสือแบบเรียนวรรณคดีไทย มีเรื่องต่าง ๆ มาก ไม่มีเวลาคนควาครูส่วนมากเห็นว่าหลักสูตรภาษาไทย พ.ศ. ๒๕๐๓ นั้นเหมาะสมกั้แล้ว ในเรื่องของการมุ่งหมายในการสอนวรรณคดีไทย ครูส่วนมากเห็นว่าเหมาะสมกั้แล้ว เพราะเด็กเรียนได้เข้าใจเรื่องและเพลิดเพลิน ครูรอยละ ๘๓.๕๕ มีความคิดว่า ต้องสอนให้ทันตามหลักสูตร เพราะต้องออกข้อสอบให้เต็มตามหลักสูตร เกี่ยวกับแบบเรียน ครูเห็นว่า ยังมีบางเรื่องที่ไม่เหมาะสมกับนักเรียน ในการสอนครูใช้อุปกรณ์เพียงบางตัวเนื่องจากไม่มีเวลาหา ส่วนการจัดกิจกรรมนั้น พบว่า ครูโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์จัดกิจกรรมน้อยมาก บางคนไม่เคยจัดเลย

คานนักเรียนนั้น ชอบเรียนวิชาวรรณคดีไทยมากที่สุด เพราะเรียนแล้วสนุกและให้ความรู้ แต่มีนักเรียนบางส่วนไม่ชอบวิชาวรรณคดีไทย เพราะเห็นว่า วรรณคดีบางเรื่องเป็นโคลงกลอน ต้องแปลเข้าใจยาก และต้องท่องจำมาก นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหาในแบบเรียนเหมาะสมแล้ว กิจกรรมที่นักเรียนทำมากที่สุดในช่วงเวลาเรียนวรรณคดีไทย คือ การพูด

อรสา เจนพันธ์, "การสำรวจวิธีสอนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ ในจังหวัดพระนคร" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะบัณฑิตวิทยาลัย, ๒๕๐๘).

หน้าขึ้นและอ่านท่านองเสนาะ

อมรพรรณ แจ่มศรี^{๑๕} ใ้ทำวิจัยเรื่อง "ทัศนคติของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค
กรุงเทพฯ ปีการศึกษา ๒๕๑๐ ที่มีต่อภาษาไทย" โดยส่งแบบสอบถามแบบปรนัย จำนวน
๑๒๐ ฉบับ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาปีที่ ๒ แผนกช่างไม้ ช่างพิมพ์ ช่างภาพ และ
ช่างสำรวจ สรุปผลดังนี้

- ๑. เมื่อเรียนชั้นมัธยมศึกษา นักศึกษามีทัศนคติต่อภาษาไทยดีพอควร แต่เมื่อเขาเรียน
ในวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ นักศึกษาที่ไม่ชอบวิชาภาษาไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก
- ๒. วิชาในหมวดภาษาไทย นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบเรียนวรรณคดีไทย แต่ไม่ชอบ
หลักภาษาไทย
- ๓. นักศึกษาชอบอาจารย์ที่สอนตรงตามเนื้อหาและหาเรื่องความรู้นอกเหนือจากแบบ
เรียนมาสอน นอกจากนี้นักศึกษายังชอบอาจารย์ที่จัดกิจกรรมประกอบการสอนชนิดที่นักศึกษาจะ
นำไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวันได้ ส่วนค่านอุปกรณ นักศึกษาไม่สนใจนัก
- ๔. ความเนื้อหา และอัตราเวลาเรียนภาษาไทยที่เป็นอยู่ นักศึกษาส่วนมากพอใจแล้ว
และยังเห็นว่า วิชาภาษาไทยเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและอาชีพ
- ๕. ทัศนคติเกี่ยวกับชุมนุมภาษาไทยของวิทยาลัย นักศึกษาส่วนมากเห็นว่า ชุมนุมนั้น
นั้นเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาจำนวนน้อยที่เป็นสมาชิกเท่านั้น

ศูนย์วิทยุวิทยากร

๑๕ อมรพรรณ แจ่มศรี, "ทัศนคติของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ, ปีการศึกษา
๒๕๑๐ ที่มีต่อภาษาไทย." (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑).

นลิน เกษร อังกูร^{๑๖} ได้ทำวิจัยเรื่อง "การ เรียนการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๕" โดยวิธีสังเกต สอบถามไปยัง
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แผนกวิทยาศาสตร์ และถือปะ จำนวน ๒๐๐ คน ปรากฏผล
การวิจัยว่า

- ๑. วิชาในหมวดภาษาไทยที่นักเรียนชอบเรียนมากที่สุด คือวรรณคดี ส่วนวิชาการใช้
ภาษาเขียน นักเรียนเห็นว่าเบื่อและเข้าใจยาก
- ๒. นักเรียนเห็นความเห็นว่า วิชาภาษาไทยมีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน แต่เรียน
ไม่ได้ผล เนื่องจากทั้งความรู้ความเข้าใจของนักเรียนไม่ดี
- ๓. นักเรียนชอบครูภาษาไทยที่สอนสนุก มีความชำนาญในการสอน มีความรู้ดี
สนใจนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง
- ๔. นักเรียนต้องการให้ตั้งชุมนุมภาษาไทย หรือจัดกิจกรรม เช่น เชิญวิทยากรบรรยาย
นิทรรศการ ทักท้อศึกษา ตลอดจนให้อุปกรณ์การสอนอันจะทำให้วิชาภาษาไทยน่าสนใจและเรียน
ได้เข้าใจขึ้น

ผู้วิจัยได้ขอเสนอแนะโดยสรุปดังนี้

- ๑. โรงเรียนควรจัดหาอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอ และครูภาษาไทยควรใช้อุปกรณ์
การสอน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

^{๑๖} นลิน เกษร อังกูร, "การ เรียนการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๕" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖).

๒. การสอนภาษาไทย ครูควรฝึกทักษะทั้ง ๔ ให้นักเรียนมาก ๆ คือ ฝึก ฟัง พูด อ่าน และ เขียน ในทุกช่องทางหลักเกณฑ์ของภาษาไทย นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยในการเรียนภาษาไทย เช่น แบ่งหมู่ให้นักเรียนในชั้นควาในห้องสมุด อภิปรายเกี่ยวกับนิสัยตัวละครในวรรณคดี ทำสมุดภาพเกี่ยวกับวรรณคดี ทักษะภาษา เป็นต้น

๓. ครูวิชาภาษาไทยควรมีความเชี่ยวชาญในการสอนแต่ละวิชาอย่างมาก เช่น ในการสอนวรรณคดี ครูควรพยายามให้นักเรียนเข้าใจถึงวรรณคดี ไม่สอนวรรณคดีเหมือนนรีฤทธิศาสตร์ (เครื่องกัณฑ์) ต้องสอนให้สนุกเพลิดเพลิน สังเกตความไพเราะ งดงามของภาษา เขาใจสาระสำคัญ เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทำให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ควบคู่การอ่านและคนกวี

กริจันทร์ วิชาตรง ๑๗ ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักศึกษาวิตถาลัยครูในจังหวัดพระนคร ที่มีต่อวิชาภาษาไทย" โดยส่งแบบสอบถามจำนวน ๒๐๐ ชุด ให้แก่นักศึกษา ป.กศ.สูง ปีที่ ๑ ของวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูพระนคร และ วิทยาลัยครูจันทระเกษม สรุปผลดังนี้

นักศึกษาส่วนมากสนใจเรียนวิชาภาษาไทย แต่มีตัวการสำคัญที่ทำให้ความสนใจของนักศึกษาลดลง คือ ทัศนคติของอาจารย์ นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบเรียนวิชาวรรณคดี และไม่ชอบเรียนหลักภาษา ด้านเนื้อหาและหลักสูตรวิชาภาษาไทย นักศึกษาเห็นว่าค่อนข้างมากและยาก นักศึกษาส่วนมากต้องการให้อาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนเพิ่มขึ้น และควรวัดผลการเรียนการสอนทุกครั้งเมื่อจบบทเรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กริจันทร์ วิชาตรง, เรืองเคิม.

จุฬาลักษณ์ โกศลานันท์ ได้วิจัยเรื่อง "การสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ ๔ และ ปีที่ ๕ โรงเรียนพลวิทยการราชดำเนิน ปีการศึกษา ๒๕๐๕" โดยใช้แบบ
สอบถาม ๒ ชุด สำหรับครูหนึ่งชุด นักเรียนหนึ่งชุด สรุปผลการวิจัยดังนี้

๑. นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบเรียนหลักภาษามากที่สุด วิชาที่ไม่ชอบอันดับรอง คือ
การไวยากรณ์ ส่วนวิชาวรรณคดี เป็นวิชาที่นักเรียนชอบเรียนมากที่สุด

๒. นักเรียนเรียนวิชาภาษาไทย แบบฟังการบรรยายและจดรายละเอียดต่าง ๆ
นักเรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและไม่ชอบแสดงความคิดเห็น

๓. กิจกรรมการสอนที่นักเรียนต้องการให้ครูจัดมากที่สุด คือ การศึกษานอกสถานที่
การแสดงละคร จัดอภิปรายโต้วาที ส่วนกิจกรรมที่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบ คือ การรายงาน
ปากเปล่า และรายงานขอเขียน

๔. ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ครูต้องปลูกฝัง ค่านิยมในวิชาภาษาไทยให้แก่ นักเรียน
เช่น ชี้แจงให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย การคัดเลือกครูสอนภาษาไทย ควรเลือกจากครู
ที่ได้รับการฝึกฝนมาโดยเฉพาะ มีความรู้ดี และสามารถไวยากรณ์ไทยได้เป็นอย่างดีแก่นักเรียน
ส่วนทางโรงเรียนไม่ควรจัดให้ครูสอนมากเกินไป โรงเรียนควรจัดหาหนังสือสำหรับครูใ้คนควา
ใหม่ากพอ หนึ่งควรมีการอบรมครูในเรื่องต่าง ๆ เช่น เนื้อหาวิชา วิธีสอน การทำและใช้
อุปกรณ์ประกอบการสอน

จุฬาลักษณ์ โกศลานันท์, "การสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และ
ปีที่ ๕ โรงเรียนพลวิทยการราชดำเนิน ปีการศึกษา ๒๕๐๕" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๕).

กรณี จุดกะ ไค่วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นที่มิตต่อวิชาภาษาไทยของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ ปีการศึกษา ๒๕๑๕" โดยส่งแบบสอบถามนักศึกษาปีที่ ๒ ของ
แผนกวิชาช่างสำรวจ ช่างพิมพ์ ช่างภาพ และ กรรมวิธี จำนวนทั้งสิ้น ๑๒๐ คน สรุป
ผลว่า

เมื่อนักศึกษายัง เรียนอยู่ในมัธยมศึกษา ไม่แสดงทีท่าจะชอบหรือไม่ชอบวิชาภาษาไทย
เมื่อเข้าศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพแล้ว รู้สึกชอบเรียนภาษาไทยมากขึ้น เพราะเนื้อหาให้
ความรู้ นักศึกษาเห็นว่า เนื้อหาและอัตราเวลาที่กำหนดในหลักสูตรเหมาะสมแล้ว ความคิดเห็น
ที่มิตต่ออาจารย์ นักศึกษาชอบอาจารย์ที่สอนดี วิธีสอนที่นักศึกษาชอบคือ วิธีที่ให้นักศึกษา
แสดงความคิดเห็นและลงมือประกอบบทเรียน เมื่อจบบทเรียนหนึ่ง ๆ แล้วควรมีการวัดผลทุกครั้ง
นักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า อาจารย์วิชาอื่น ๆ ควรเห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทยด้วย

สรุป พบทุกะวัน ไค่วิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์และประเมินผลหลักสูตร
ภาษาไทยระดับ ป.กศ. พุทธศักราช ๒๕๐๘" สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้
๑. ครูที่สอนมานานปีนั้นมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดีกว่าครูที่สอนมาน้อยปี
กลุ่มครูที่เข้าใจความมุ่งหมายของหลักสูตรก็จะสามารถเลือกขบวนการสอนได้ดีและถูกต้องกว่ากลุ่ม
ครูที่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรน้อย

๑๕ กรณี จุดกะ, "ความคิดเห็นที่มิตต่อวิชาภาษาไทยของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ
ปีการศึกษา ๒๕๑๕" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๑๕).

๒๐ สุปจน พุกกะวัน, "การวิเคราะห์และประเมินผลหลักสูตรภาษาไทยระดับ
ป.กศ. พุทธศักราช ๒๕๐๘." (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร, ๒๕๑๕).

๒. หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่ แต่ครูผู้สอนไม่สามารถสอนใหญ่ เรียบเรียงจุดมุ่งหมาย
ของหลักสูตรได้โดยครบถ้วนบริบูรณ์ตามทิศทางที่ควรได้

๓. เนื้อหาของหลักสูตร เหมาะสมและสอดคล้องกันเป็นอันดีกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
วิชาภาษาไทยทั้งไว้

๔. การทดสอบของครูยังบกพร่อง ไม่สามารถวัดพฤติกรรมการ เรียนรู้ได้ทุกด้าน
และการวัดผลยังเน้นเรื่อง ความรู้ ความจำ และความเข้าใจเป็นส่วนใหญ่

๕. คะแนนผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาไทยของนักศึกษา อยู่ในระดับพอใช้

ผู้วิจัยได้ขอเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

๑. การตั้งจุดมุ่งหมายของหลักสูตร วิชาภาษาไทย ควรคำนึงถึงความสามารถของ
ครูผู้สอนหลักสูตรภาษาไทยว่า จะปฏิบัติใหม่หรือจุดมุ่งหมายใดหรือไม่ และควรมีการแปลจุด
มุ่งหมายออกมาเป็นรูปพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติได้

๒. ควรกำหนดกฎเกณฑ์ในการดำเนินการสอนและการ วัดผลให้แก่ครูผู้สอนนำไป
ปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชา

๓. ควรกำหนดเวลาเรียนให้เพียงพอสำหรับการสอนและการฝึกทักษะ รวมทั้งไม่
ควรกำหนดรายวิชาเรียนมากเกินไป

๔. ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนภาษาไทยให้กับครู
ผู้สอนภาษาไทยในสถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ อยู่เสมอ

๕. ครูภาษาไทย ควรใฝ่ศึกษาและทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็น
อย่างดี

๖. ในการสอนและการวัดผล ครูผู้สอนควรคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นเกณฑ์
เพื่อให้การสอน การวัดผลและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน

จิตตภา ภาคิคุมพล ๒๐ ไทวิจัยเรื่อง "กิจกรรมการ เรียนและการสอนภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร" โดยการสัมภาษณ์และสอบถาม
 ครูภาษาไทย ๒๐ คน และใช้แบบสอบถามนักเรียนจำนวน ๒๕๖ คน สรุปผลดังนี้
 วิชาที่ครูชอบสอนมากที่สุดคือ หลักภาษาไทย เพราะมีกฎเกณฑ์แน่นอนและมีเหตุผล
 ส่วนวิชาที่ครูสอนน้อยคือ การใช้ภาษา ส่วนนักเรียนชอบเรียนวรรณคดีมากที่สุด และไม่ชอบ
 เรียนหลักภาษาที่สุด ครูและนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย ด้านวิธีสอน ครูใช้แบบคนควา
 สอนภาษาไทยสัมพันธ์กับวิชาอื่น เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น การฝึกหัดเสียงลงเพแปแล้ว
 แก้ไขการพูดการอ่าน อุปกรณที่ใช้คือ หนังสือประกอบ แผ่นเสียง สมุดภาพและภาพ กิจกรรม
 ที่นิยมจัดมากที่สุด คือ การฝึกอ่านในใจ อ่านทำนองเสนาะ การแสดงบทบาท รายงาน สัมภาษณ์
 อภิปราย โต้วาทิ ตามเทคนิคการสอน ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตมีโครงการและวิธีสอนใหม่ ๆ
 เช่น โครงการสะกดคำ โครงการทำเรื่องย่อในวรรณคดีไทย โครงการทำตำราอาหารภาว
 ทวามในวรรณคดี โครงการทำแผนผังคำประพันธ์ โครงการประดิษฐ์หุ่นจำลองจากวรรณคดีไทย
 โครงการฉายรูปดอกไม้ในวรรณคดี โครงการจัดทำสวนวรรณคดี ส่วนกิจกรรมที่จัดโดยคณิศมี
 ๒๐ กิจกรรม เช่น การเล่นเกมสในการสอนวรรณยุกต์ การทายปัญหาซึ่งหลักทางภาษาไทย
 การแข่งขันแต่งสัปดาห์ดอกสรอยประกอบการร่าวง ปัญหาที่ครูพบคือ ไม่ทราบจะจัดกิจกรรม
 ใดดี นอกจากนี้ยังมีปัญหาคานแบบเรียน เนื้อหาซ้ำซ้อน แบบเรียนวรรณคดีมีจำนวนโวหาร
 ดาสมัย และบางเรื่องมุ่งสร้างทัศนคติทางหนึ่งแต่ทำลายทัศนคติอีกทางหนึ่งแก่นักเรียน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

๒๐ จิตตภา ภาคิคุมพล, "กิจกรรมการ เรียนและการสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษา
 ตอนต้นของโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ครูเฝ้าศตรนหาบัณฑิต คณะ
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๖).

กอง เลื่อนพลโท ^{๒๒} ไควจัย เรือง "การศึกษาเรื่องความเหมาะสมของ
เนื้อหาในแบบเรียนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" โดยส่งแบบสอบถามครูและนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สรุปผลดังนี้

เรื่องที่คัดมาบรรจุในแบบเรียนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง ^{๒๓} เรื่อง
เรื่องที่นักเรียนสนใจมากที่สุด เรียงลำดับ ๑๑ เรื่อง คือ นิราศภูเขาทอง ลิลิตตะเลงพ่าย
เสภาขุนช้างขุนแผน อโศกนิพนธ์ ภาพเหวเรือ มัทนะพาธา พระบรมราชาธิราชในรัชกาลที่ ๕
ละครแห่งชาติ ทรัพย์ทมิฬ ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕

เรื่องที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุดคือ คุณยาเพ็ง เมืองอุทอง พระราชนิพนธ์ในรัชกาล
ที่ ๒ และ จันทบูรพราศ ส่วนเรื่องอื่น ๆ นักเรียนสนใจพอประมาณ ส่วนเรื่องที่นักเรียน
เห็นว่าควรปรับปรุงแก้ไขทั้งในเนื้อหา ศัพท์ ภาพประกอบ และกิจกรรม คือ ลิลิตตะเลงพ่าย
ขุนช้างขุนแผน ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ มัทนะพาธา
และสามกรุง

สรุปแล้วแบบเรียนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายควรเพิ่มคำอธิบายศัพท์ไท
ละเอียดยิ่งขึ้น มีภาพประกอบ แบบฝึกหัดและกิจกรรมที่น่าสนใจขึ้น ควรมีการเพิ่มเนื้อเรื่อง
ที่ยังไม่สมบูรณ์ให้สมบูรณ์ ตลอดจนตัดบางเรื่องออกไปและคัดเลือกเรื่องที่ทันสมัย เหมาะสม
กับวัยของผู้เรียนรวมทั้งให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนในทุก ๆ ด้านมากที่สุด

ลลิตนา หิริเจริญ ^{๒๓} ไควจัย เรือง "การศึกษาคุณค่าของชาดกเพื่อใช้ในการสอน
วรรณคดีไทย" โดยวิเคราะห์วรรณคดีชาดก ๓ เล่ม เพื่อนำคุณค่าของชาดกมาใช้เป็นแนวใน

^{๒๒} กอง เลื่อนพลโท, "การศึกษาเรื่องความเหมาะสมของเนื้อหาในแบบเรียน
วรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (ปฏิญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร, ๒๕๐๖).

^{๒๓} ลลิตนา หิริเจริญ, "การศึกษาคุณค่าของชาดกเพื่อใช้ในการสอนวรรณคดีไทย,"
(วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๗).

สอนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อีกภาคหนึ่งเป็นการวิจัยโดยส่งแบบสอบถามครูและนักเรียนเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวรรณคดีชาดก การวิจัยพบวิธีสอนที่ครูเคยใช้โดยลี้ เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยดังนี้

๑. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อภิปราย และวิจารณ์เนื้อเรื่อง
๒. ครูเล่าเรื่องย่อให้นักเรียนเข้าใจ
๓. รูปภาพและอุปกรณ์การสอนอื่น ๆ ประกอบ
๔. ให้นักเรียนเห็นคุณประโยชน์ ข้อคิด และคติธรรม
๕. แบ่งงานให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเป็นตอนๆ
๖. เอธิบายและชี้แจงเกี่ยวกับภาษาในวรรณคดีชาดก
๗. ให้นักเรียนวาดภาพจากจินตนาการของตนจากเรื่องที่อ่านเป็นตอนๆ
๘. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องและตอบคำถามท้ายบทเรียน

เอกสารและงานวิจัยต่างประเทศ

คลาร์ก (Clark) ไคลน์ (Klein) และเบิร์คส์^{๒๔} (Burks)
กล่าวถึงการสอนวรรณคดี สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ขั้นแรกของการสอนวรรณคดี คือ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรักและซาบซึ้งต่อการอ่านหนังสือ ๆ เมื่อพิจารณาผลของการสอนวรรณคดีในอดีตแล้วพบว่า ยิ่งทำให้ผู้เรียน

^{๒๔}

Leonard H. Clark, Raymond L. Klein and John B. Burks,

The American Secondary School Curriculum (New York : The Macmillan Comany, 1965), pp. 200 - 203.

ชาวอเมริกันเกลียดชังวรรณคดีเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะมีวิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกลียด อันได้แก่ วิธีสอนที่ให้นักเรียนวิจารณ์อย่างไม่ชวนเราใจ มีการค้นหาโครงเรื่อง หาอุทธาหรณ์ หรือคำสอนศีลธรรม และสอนเหมือนเป็นการปฐมนิเทศประวัติศาสตร์

ต่อมาได้มีแนวการสอนใหม่ ๆ ซึ่งเป็นวิธีที่โดยลึกลับกว่าเดิม คือมุ่งเน้นความสนุกเพลิดเพลิน วิวัฒนาการของมนุษย์ และคุณค่าความงามทั้งหลายของวรรณคดี ไม่นับคุณค่าเนื้อหา ขอเท็จจริงที่ปรากฏในวรรณคดีอีกต่อไป

การสอนวรรณคดีเพื่อให้นักเรียนเกิดความบันเทิงใจ ครูมีวิธีดังนี้

๑. เลิกฝึกเกี่ยวกับคำศัพท์ ภาษาลาดิน ที่ปรากฏในวรรณคดี

๒. ให้นักเรียนแต่ละคนมีโอกาสเลือกหนังสืออ่านตามรสนิยมของเขา

จากรายชื่อหนังสือที่กำหนดให้ ดังหลักความจริงที่ว่านักเรียนแต่ละคน หรือนักเรียนชายและหญิงนั้นย่อมมีความสนใจอ่านแตกต่างกัน ถ้าครูต้องการให้นักเรียนเห็นว่าการอ่านวรรณคดีก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ครูต้องให้นักเรียนได้อ่านเรื่องราวที่ทำให้นักเรียนสนุก เป็นเรื่องที่มีความหมายต่อชีวิตของนักเรียน และเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียนด้วย ดังนั้นรายชื่อหนังสือที่กำหนดไว้จึงควรประกอบด้วยวรรณคดีทุกประเภท รวมทั้งวรรณกรรมสมัยใหม่ บทความจากวารสาร เรื่องเกี่ยวกับกีฬา นิทาน เป็นต้น

๓. ให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยให้นักเรียนแนะนำวรรณคดีที่ตนอ่านแก่เพื่อน ๆ จัดอภิปราย หรือ วิจารณ์วรรณคดี นอกจากให้นักเรียนเลือกอ่านวรรณคดีตามความต้องการของแต่ละคนแล้ว ควรจัดวรรณคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่งสำหรับให้นักเรียนทุกคนได้อ่านร่วมกันด้วย

การสอนวรรณคดี ครูต้องพยายามพัฒนารสนิยมที่ดีในการอ่านแก่นักเรียนด้วย โดยให้นักเรียนมีโอกาสได้อ่านข้อเขียนดี ๆ ซึ่งมีอยู่ในวรรณคดีประเภทต่างๆ ทั้งวรรณคดีโบราณและวรรณกรรมสมัยใหม่ การที่นักเรียนจะได้พัฒนารสนิยมในการอ่านหรือพัฒนารสนิยมทางวรรณคดี ครูต้องสอนให้นักเรียนรู้จักการพินิจพิเคราะห์ รู้ลักษณะความ

แตกต่างของวรรณกรรม นักเรียนจำเป็นต้องรู้วิธีเลือก วิธีตีความ และวิธีประเมินคุณค่าวรรณคดีรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งนวนิยาย บทร้อยกรอง และวรรณกรรมอื่น ๆ ด้วย เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณ

โลบัน (Loban) ไรอัน (Ryan) และสไควร์^{๒๕} (Squire) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนวรรณคดี โดยสรุปได้ดังนี้

๑. ช่วยให้นักเรียนพบความหมาย และได้ประสบการณ์จากวรรณคดี
๒. ช่วยให้นักเรียน พัฒนาความนิยมชมชื่นของตนเองที่มีต่อรูปแบบต่าง ๆ และเนื้อหาของวรรณคดี

๓. ช่วยให้นักเรียนได้เชื่อมโยงวรรณคดีกับชีวิตจริง เช่น เชื่อมโยงเหตุการณ์ในเรื่องกับประสบการณ์ของนักเรียน

๔. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีแสดงออกอย่างมีศิลปะของกวี

แบร์ด^{๒๖} (Baird) กล่าวถึงการสอนบทร้อยกรองว่า ครูต้องสอนให้สัมพันธ์กับประสบการณ์ของนักเรียน ประการแรกต้องเลือกบทร้อยกรองให้เหมาะสมกับชั้นเรียน

^{๒๕} Walter Loban, Margaret Ryan, and James R. Squire, Teaching Language and Literature (New York : Harcourt Brace and World, Inc., 1961). pp. 279 - 294.

^{๒๖} Alexander Baird, " The Treatment of Poetry, " English Language Teaching , 23 (January, 1969), pp. 166 - 173.

หรือเป็นเรื่องที่อยู่ในประสบการณ์ของนักเรียน อย่างน้อยที่สุดควรสามารถทำให้
นักเรียนเกิดจินตนาการในเรื่องที่อ่านได้

เบอร์ตัน^{๒๗} (Burton) กล่าวถึงการสอนบทร้อยกรอง สรุปได้ดังนี้

๑. จุดประสงค์ที่สำคัญของการสอน คือต้องการให้นักเรียนเข้าใจ
กลวิธีการประพันธ์ของกวี รูปแบบคำประพันธ์ การผูกคำเพื่อสื่อความหมาย และทำ
ให้เกิดเสียงมีจังหวะผสมผสานกัน

๒. การอ่านทำนองเสนาะ อ่านประสานเสียง และอ่านเป็นกลุ่ม
จะช่วยให้นักเรียนสนใจบทร้อยกรองยิ่งขึ้น

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับนักเรียน ในการอ่านบทร้อยกรอง มีดังนี้

๑. อ่านบทร้อยกรองนั้นตั้งแต่ต้นจนจบ อย่างน้อย ๒ ครั้ง และ
ควรอ่านออกเสียง

๒. ขณะอ่านจงปล่อยจิตใจให้สบาย วาดมโนภาพจากข้อความ
ที่อ่าน

๓. ให้ถามตนเองว่า กวีพยายามที่จะทำสิ่งใด ต้องการเล่าเรื่อง
ราวหรือสร้างภาพผู้ผู้อ่าน กวีมีความรู้สึกอย่างไรต่อประสบการณ์ของตน และแนวความ
คิดของกวีนั้นน่าสนใจหรือไม่

๔. ให้ถามตนเองว่า กวีทำในสิ่งที่ต้องการสำเร็จหรือไม่ กวี
ใช้สิ่งใดเป็นเครื่องมือ เช่น ใช้อุปมาอุปมัย และการเปรียบเทียบหรือไม่

^{๒๗}

Dwight L. Burton, Literature Study in the High Schools

(New York : Henry Holt and Company, 1960), pp. 191 - 197.

๕. ให้ถามตนเองว่าเคยมีประสบการณ์หรือรู้สึกคล้ายอารมณ์รู้สึกของกวีหรือไม่ และเห็นควยกับความคึกของกวีหรือไม่ รวมทั้งรู้สึกชอบหรือยกรองนั้นอย่างไร

๕. ผู้สอนควรแนะให้นักเรียนรู้สึกถึงและจุดมุ่งหมายของบทร้อยกรองแต่ละบทควยเพื่อจะได้อ่านอย่างถูกต้อง เช่นบทคำสอน ครูต้องสอนให้นักเรียนอ่านซ้ำ ๆ เพื่อพิจารณาความหมายแต่ละขวงความ ถ้าเป็นบทบรรยายภาพ นักเรียนควรอ่านรวดเดียวตลอด เพื่อสร้างภาพเป็นตน

มอร์เซย์^{๒๔} (Morsey) ได้ศึกษาและสำรวจความคิดเห็นของนิสิต ๖๕ สถาบันถึงเรื่องประโยชน์ที่นิสิตจะได้รับเมื่อได้เรียนวรรณคดีที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ในหลักสูตร และเมื่อครูได้สอนเต็มตามที่ตามหลักสูตรแล้ว สรุปคำตอบของนิสิตได้ดังนี้

๑. ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินจากการอ่านมากที่สุด
๒. มีความเข้าใจถึงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชากร
๓. มีความพอใจที่ได้ประสบการณ์หลาย ๆ ด้านจากเรื่องต่าง ๆ ในวรรณคดี

๔. ช่วยให้เข้าใจชีวิตของตนเอง และผู้อื่น รวมทั้งสามารถใช้เหตุผล และประโยชน์จากวรรณคดี เพื่อการดำรงชีวิตได้อย่างดี

๕. ได้ความรู้พื้นฐานในแขนงวิชาการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านประวัติศาสตร์

^{๒๔}

Royal J. Morsey, Improving English Instruction

(Boston : Allyn and Bacon, 1965), pp. 30 - 33.

- ๖. ช่วยให้อ่านออกเสียงได้ แต่งประโยคตามหลักไวยากรณ์ได้
- ๗. ช่วยปรับปรุงการอ่าน การพูด และความเข้าใจภาษาให้ดียิ่งขึ้น
- ๘. ช่วยให้อ่านออกเสียงได้ หรืออย่างน้อยช่วยจัดความเข้าใจให้
- ๙. ช่วยเพิ่มพูนความรู้ด้านต่างๆ โดยทั่วไป
- ๑๐. ส่งเสริมความร่วมมือ และกระตือรือร้นในวรรณคดีเรื่องอื่นๆ

ถูกต้องยิ่งขึ้น

ดีลงได้

กูดแลด (Goodlad) สโตเฟอัส (Stoephasius) และไคลน์^{๒๔} (Klein) ได้กล่าวถึงการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัย และหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายไว้ว่า วิชาวรรณคดีเป็นโปรแกรมหนึ่ง ที่ควรจัดทำให้ได้มาตรฐาน คือต้องคัดเลือกเรื่องของวรรณคดีใหม่ เนื้อหาสาระได้สัดส่วนกับภาษา และให้ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวรรณคดีฉบับสมบูรณ์ที่ได้จัดให้โรงเรียนเรียนในระดับชั้นต่างๆ เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนได้ใช้อาจเป็นประโยชน์ต่อไป นอกจากนี้วรรณคดีที่คัดเลือกให้เรียนนั้น ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตของมนุษย์ ในอเมริกาได้เน้นถึงความสำคัญของวรรณคดีอเมริกันที่เป็นมรดกตกทอดมาจากชาวอังกฤษซึ่งอพยพไปอยู่ในอเมริกาเมื่อสมัยแรกๆ อีกทั้งยังได้กำหนดให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายศึกษาวรรณคดีอังกฤษทั้งประเภทเรื่องโศก เรื่องที่แสดงความกล้าหาญ ตลอดจนเรื่องลึกลับสังคมนิยายอีกด้วย

^{๒๔} John I. Goodlad, Renata Von Stoephasius and Frances M. Klein, The Changing School Curriculum (New York : The Georgian Press, Inc., 1966), p. 73.

อิมฮูฟ^{๓๐} (Imhoof) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาว่าในการสอน ถ้าอาศัยการแสดงประกอบควบ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดี และเกิดความเข้าใจวัฒนธรรมของภาษาได้อย่างลึกซึ้ง รวมทั้งผู้เรียนยังเกิดความสนุกสนานในการเรียนอีกด้วย

การแสดงละครหรือแสดงบทบาท จะทำได้โดย

๑. จัดนักเรียนให้อ่านบทสนทนา จากบทสนทนาหรือบทละครพูดจากแบบเรียน
๒. จัดให้มีการสนทนา โดยให้ผู้เรียนคิดบทสนทนาโดยสร้างประโยคหรือสร้างเรื่องขึ้นเอง อาจเป็นการสนทนายะหว่างคนสองคน หรือมากกว่านั้นก็ได้
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ให้เลือกหนังสืออ่านตามความสนใจของแต่ละกลุ่ม แล้วเปิดให้มีการอภิปรายหรือพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน
๔. จัดให้มีการแสดงละคร หรือให้นักเรียนแสดงบทบาทจากผลงานที่คัดเคนหรือวรรณคดีในแบบเรียน หรือแสดงเป็นตัวละครตัวใดตัวหนึ่งจากวรรณคดี เพื่อเน้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้น

^{๓๐}

Maurice Imhoof, " Drama and Language Learning, " English Teaching Forum, Vol. VI, No. 4 (September - October, 1973), pp. 24 - 26.

มิลเลอร์ ^{๓๑} (Miller) ได้ทำการวิจัยโดยนำวรรณคดีที่เรียนใน
โรงเรียนมัธยมปลายของสหรัฐอเมริกา ๖ ชุด มาวิเคราะห์และอธิบายด้วย วิธีการ
อธิบายแบบเรียน (Explication of Text)

การทำวิจัยเรื่องนี้ เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าชาวอเมริกันยังอ่านหนังสือไม่มาก
และไม่สามารถอ่านได้อย่างพิถีพิถันเท่าที่ควร นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ยังพบว่าประชาชนได้
ความสนใจต่อการอ่านวรรณคดีอย่างแท้จริงน้อยเกินไป คือส่วนใหญ่ผู้อ่านวรรณคดีโดย
มุ่งศึกษาชีวิตผู้แต่ง ฝึกคำศัพท์ ท่องจำข้อความที่เลือกสรรแล้ว และพิจารณาความคิดเห็น
ต่อนิยายหรือบทกวีเท่านั้น

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการอ่านวรรณคดีในโรงเรียนมัธยมตอนปลาย
โดยใช้วิธีอธิบายแบบเรียน (Explication de Texte) วิธีนี้เป็น การวิเคราะห์คำอย่าง
ละเอียดในคำส่วนประกอบของคำ ความหมาย น้ำหนัก และเสียงของคำ แสดงให้เห็น
การเลือกคำอันนำไปสู่ความหมายและจากความหมายนำไปสู่ความคิดหรือปรัชญาของเรื่อง

จากการวิจัยพบว่าวิธีดังกล่าวเป็นวิธีทางหนึ่งที่จะปรับปรุงการอ่านวรรณคดีของ
นักเรียนมัธยมปลาย และมีผลต่อแนวโน้มของโครงการสอนศิลปภาษา เพราะวิธีอธิบาย
แบบเรียนนี้ช่วยให้ผู้อ่านวรรณคดีได้อย่างละเอียด และอ่านอย่างวิเคราะห์เพื่อใจความ
เป็นการจัดขอบกพร่องของการสอนวรรณคดี ซึ่งมุ่งสอนข้อเท็จจริงจากวรรณคดีมากเกินไป
ไป และละเอียดที่จะสอนให้ผู้อ่านวรรณคดีเพื่อมุ่งพิจารณาแนวความคิด (ideas) ผู้วิจัย
ยังได้พบว่าวิธีอธิบายแบบเรียนนี้นำไปสู่เรื่องของการใช้อุปมาอุปมัย การใช้สัญลักษณ์

^{๓๑} Espy Wallace Miller, "Explication of the Text as a Means
of Improving the Reading of Literature in High School," Disserta-
tion Abstracts, Vol. XX, No. 6 (December, 1959), p. 2156.

นำหนักของคำ ภาษา และความงาม รวมทั้งยังช่วยส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมอีกด้วย
 จากเจียล^{๓๒} (Jakiel) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนวรรณคดี แก่
 นักเรียนเกรด ๙ โดยสรุปดังนี้

๑. การสอนการเรียนวรรณคดีระดับชั้นนี้ ควรมุ่งด้านความเพลิดเพลินเป็นสำคัญ
๒. เพื่อจะให้ นักเรียนเรียนวรรณกรรมปัจจุบัน ควรเลือกวรรณกรรมที่มีคุณค่า มิใช่เลือกเพราะวรรณกรรมนั้น ๆ ทันสมัย และควรให้ นักเรียนมีโอกาสเลือกวรรณกรรมเพิ่มเติมบ้าง
๓. ไม่จำเป็นต้องให้นักเรียนทำการบ้านทุกเรื่องที่อ่าน
๔. ถ้านวนิยายหรือบทละครใดยาวมาก ครูควรเลือกเฉพาะตอนที่เห็นว่าดีที่สุด มาให้นักเรียนเรียน
๕. การยกตัวอย่างประกอบเรื่อง ครูควรมีการเปรียบเทียบให้เห็นจริง
๖. ควรมีการอบรมครู ให้ทราบเกี่ยวกับคำประพันธ์รูปแบบต่าง ๆ และคำประพันธ์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

^{๓๒}

Stanley James Jakiel, " An Analysis of Popular
 Ninth Grade Literature Anthologies with Respect to Selected
 Objectives for the Study of Literature in the Ninth Grade,"
Dissertation Abstracts, Vol. 31, No. 12 (June, 1971),
 p. 6279 A.

โฟลีย์^{๓๓} (Foley) ได้ศึกษา ความแตกต่างของคำตอบข้อสอบวิชาวรรณคดี ระหว่างคำตอบปากเปล่า และคำตอบขอเขียน

ผู้วิจัยได้แบ่งนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ ของวิทยาลัยบอสตัน ออกเป็น ๒ กลุ่ม

กลุ่มที่ ๑ ให้ตอบข้อสอบวรรณคดีโดยเขียนตอบลงกระดาษ

กลุ่มที่ ๒ ให้ตอบข้อสอบวรรณคดี โดยพูดบันทึกลงในเครื่องบันทึกเสียง

ของห้องปฏิบัติการทางภาษา

เมื่อได้วิเคราะห์คำตอบของนักศึกษาทั้ง ๒ กลุ่มทุกด้าน คือการใช้คำศัพท์ และ เนื้อหาสาระ ปรากฏผลการตอบแบบปากเปล่า ทำให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับวรรณคดีได้มากกว่าการตอบโดยใช้วิธีเขียน

ฟาร์เรล^{๓๔} (Farrell) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนวรรณคดีแก่เด็กว่า

๑. ครูควรอ่านวรรณคดีให้นักเรียนฟังเป็นตัวอย่างบ้าง ขณะอ่านต้อง เน้นจังหวะ เสียงสูงต่ำ และนำหนักของคำอย่างถูกต้องด้วย

๒. การฝึกนักเรียนให้เป็นคนมีความคิด และรู้จักวิพากษ์วิจารณ์นั้น ครูต้องพยายามช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ของนักเรียน และประสบการณ์ที่ปรากฏใน

^{๓๓} Joseph P. Foley, " A Comparison of Oral and Written in a Literature Examination, " Dissertation Abstracts, Vol. 32, No. 4 (October, 1971), p. 1977 A.

^{๓๔} Edmund I. Farrell, " Listen, My Children, and You Shall Read, " Research in Education , Vol. 7, No. 5 (May, 1972), p. 104.

วรรณคดีไทยเนื่องกัน

๓. ครูควรใช้ภาพยนตร์ หรือโทรทัศน์ เพื่อช่วยนักเรียนที่เรียนซ้ำให้เรียนได้เร็วขึ้น

แฟมบราฟ ^{๓๕} (Fambrough) ได้ทดลองสอนโคลงสมัยศตวรรษที่ ๑๙ แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเปรียบเทียบการสอนระหว่าง ๒ ภาคเรียน คือ ภาคเรียนแรก ใช้วิธีสอนแบบปกติทั่วไป และให้เรียนบทโคลงเรียงไปตามลำดับบทเรียนก่อนหลัง

ภาคเรียนที่สอง สอนด้วยวิธีเปรียบเทียบบทโคลง และให้นักเรียนเลือกศึกษาโคลงอย่างลึกซึ้งเฉพาะบทที่สนใจ

หลังจากสอนแล้วใช้วิธีวัดผลโดยให้นักเรียนเรียนวิจารณ์โคลงยาว ๆ ๒ บท ผลที่ได้พบว่าการสอนวิธีหลังได้ผลดีกว่าวิธีแรก

บอยด์ ^{๓๖} (Boyd) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการสอนคำประพันธ์ในโรงเรียนชั้นประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไปนั้น ได้เห็นความมั่งคั่งของภาษาแห่งบทร้อยกรอง ในคำฉันท์ และเสียงสัมผัส ในบทที่ ๑ ของงานวิจัยได้แสดงคุณค่าของบทร้อยกรองว่ามีคุณค่าต่อชีวิตคนทุกวัย บทที่ ๒ และบทที่ ๓ ให้ขอเสนอแนะสำหรับการอ่านบทร้อยกรอง บทที่ ๔ กล่าวถึงการใช้บทละคร บทร้อยกรอง

^{๓๕}

Dell Fambrough, " The Teaching Nineteenth Century Poetry in a High School English Class, " Research in Education, Vol. 7, No.5 (May, 1972) p. 104.

^{๓๖}

Gertude A. Boyd, " The Teaching Poetry in the Elementary School, " Research in Education, Vol, 9, No. 4 (April, 1974), p. 29.

และบทเพลงเป็นสื่อสำหรับสอนการอ่าน สำหรับฝึกความจำ และฝึกการเขียนคำประพันธ์
บทที่ ๕ กล่าวถึงการท่องจำหรือกรอกรวงวาทกรรมไม่ควรบังคับให้นักเรียนท่องจำ เพราะ
ความรู้สึกอยากท่องจำนั้น ควรให้เป็นไปตามความต้องการของแต่ละคน

กิดริย์^{๓๗} (Guidry) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการใช้แบบเรียนเบื้องต้น และ
วรรณคดีสำหรับเด็กเพื่อสอนศีลธรรมจรรยาแก่นักเรียน

บทที่ ๑ เป็นการนำเรื่องเกี่ยวกับทัศนคติของคนปัจจุบันที่มีต่อหลักศีลธรรม
จรรยาในสหภาพโซเวียต

บทที่ ๒ เป็นตัวอย่างของแบบเรียนที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความ
รู้สึกพร้อมที่จะอธิษฐานเพื่อกลุ่มคอมมิวนิสต์และบ้านเกิดเมืองนอน

บทที่ ๓ แสดงถึงวิธีที่ชาวโซเวียตใช้แบบเรียนในการสอนเพื่อให้เยาวชน
เป็นสมาชิกผู้สืบทอดหมู่คณะและมีความขยันขันแข็งรวมทั้งตระหนักในบทบาทของตนที่มี
ต่อชาติ

บทที่ ๔ แสดงตัวอย่างวิธีที่ชาวโซเวียตพยายามสอนให้เยาวชนเกิดความรัก
ชาติอย่างแรงกล้า และถือว่ามีมิตรภาพ และความรักแบบพี่น้องนั้นจะเกิดขึ้นเฉพาะคน
ในกลุ่มสังคมนิยมเท่านั้น

บทที่ ๕ เป็นบทสรุป

งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า แบบเรียนเบื้องต้นและวรรณคดีสำหรับเด็กของสหภาพ-
โซเวียตนั้นประกอบด้วยหลักของศีลธรรมจรรยามากมายซึ่งครูโซเวียตต้องรับผิดชอบในการสอน
ศีลธรรมจรรยาจากแบบเรียนและจากวรรณคดีดังกล่าวให้แก่เด็กของตนด้วย

^{๓๗}

Loyd Joseph Guidry, " Soviet Methods of Teaching Morality
in Primary Textbooks and Children's Literature, " Dissertation
Abstracts, Vol. 33, No. 6 (December, 1972), pp. 2614 - 2615 A.